Európsky parlament
2024-2029

PRIJATÉ TEXTY

P10_TA(2026)0066

Autorské právo a generatívna umelá inteligencia – príležitosti a výzvy

Uznesenie Európskeho parlamentu z 10. marca 2026 o autorskom práve a generatívnej umelej inteligencii – príležitosti a výzvy (2025/2058(INI))

Európsky parlament,

– so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, najmä na jej články 4, 16, 26, 114, 118 a 179,

– so zreteľom na článok 17 ods. 2 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“),

– so zreteľom na článok 27 Všeobecnej deklarácie ľudských práv prijatej Valným zhromaždením Organizácie Spojených národov 10. decembra 1948 (rezolúcia 217 A), v ktorom sa potvrdzuje právo slobodne sa zúčastňovať na kultúrnom živote spoločnosti, vychutnávať si umenie a mať účasť na vedeckom pokroku a jeho výhodách, ako aj právo na ochranu morálnych a materiálnych záujmov, ktoré vyplývajú z akejkoľvek vedeckej, literárnej alebo umeleckej činnosti,

– so zreteľom na Bernský dohovor o ochrane literárnych a umeleckých diel, zmenený 28. septembra 1979, a na Medzinárodný dohovor o ochrane výkonných umelcov, výrobcov zvukových záznamov a rozhlasových organizácií z 26. októbra 1961,

– so zreteľom na Dohodu o obchodných aspektoch práv duševného vlastníctva (Dohoda TRIPS) z 15. apríla 1994,

– so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 96/9/ES z 11. marca 1996 o právnej ochrane databáz[1] (smernica o databázach),

[1] Ú. v. ES L 77, 27.3.1996, s. 20, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1996/9/oj.

– so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2001/29/ES z 22. mája 2001 o zosúladení niektorých aspektov autorských práv a s nimi súvisiacich práv v informačnej spoločnosti[2] (ďalej len „smernica o informačnej spoločnosti“),

– so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2004/48/ES z 29. apríla 2004 o vymožiteľnosti práv duševného vlastníctva[3],

– so zreteľom na článok 1 Protokolu č. 1 k Európskemu dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ETS č. 009), v ktorom sa zaručuje právo na pokojné užívanie majetku a ktorý Európsky súd pre ľudské práva vyložil tak, že zahŕňa práva duševného vlastníctva, a to aj vo veci Anheuser-Busch Inc./Portugalsko (11. januára 2007),

– so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2009/24/ES z 23. apríla 2009 o právnej ochrane počítačových programov[4],

– so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES[5],

– so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/943 z 8. júna 2016 o ochrane nesprístupneného know-how a obchodných informácií (obchodného tajomstva) pred ich neoprávneným získaním, využitím a sprístupnením[6],

– so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1807 zo 14. novembra 2018 o rámci pre voľný tok iných ako osobných údajov v Európskej únii[7],

– so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/790 zo 17. apríla 2019 o autorskom práve a právach súvisiacich s autorským právom na digitálnom jednotnom trhu a o zmene smerníc 96/9/ES a 2001/29/ES[8] (ďalej len „smernica o CDSM“),

– so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ)

---

2 Ú. v. ES L 167, 22.6.2001, s. 10, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2001/29/oj.
3 Ú. v. EÚ L 157, 30.4.2004, s. 45, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2004/48/oj.
4 Ú. v. EÚ L 111, 5.5.2009, s. 16, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/24/oj.
5 Ú. v. EÚ L 119, 4.5.2016, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj.
6 Ú. v. EÚ L 157, 15.6.2016, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2016/943/oj.
7 Ú. v. EÚ L 303, 28.11.2018, s. 59, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1807/oj.
8 Ú. v. EÚ L 130, 17.5.2019, s. 92, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2019/790/oj.

2019/1024 z 20. júna 2019 o otvorených dátach a opakovanom použití informácií verejného sektora[9],

– so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1150 z 20. júna 2019 o podpore spravodlivosti a transparentnosti pre komerčných používateľov online sprostredkovateľských služieb[10],

– so zreteľom na bielu knihu Európskej komisie z 19. februára 2020 o umelej inteligencii – európsky prístup k excelentnosti a dôvere (COM(2020)0065),

– so zreteľom na Zmluvu Svetovej organizácie duševného vlastníctva o autorskom práve a na zrevidovaný tematický dokument o politike v oblasti duševného vlastníctva a umelej inteligencii (WIPO/IP/AI/2/GE/20/1 REV) z 29. mája 2020,

– so zreteľom na svoje uznesenie z 20. októbra 2020 o právach duševného vlastníctva v súvislosti s rozvojom technológií umelej inteligencie[11],

– so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/868 z 30. mája 2022 o európskej správe údajov a o zmene nariadenia (EÚ) 2018/1724 (akt o správe údajov)[12],

– so zreteľom na spoločné európske vyhlásenie Európskeho parlamentu, Rady a Komisie o digitálnych právach a zásadách v digitálnom desaťročí z 23. januára 2023[13],

– so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/2854 z 13. decembra 2023 o harmonizovaných pravidlách týkajúcich sa spravodlivého prístupu k údajom a ich používania, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2017/2394 a smernica (EÚ) 2020/1828 (akt o údajoch)[14],

– so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1689 z 13. júna 2024, ktorým sa stanovujú harmonizované pravidlá v oblasti umelej inteligencie a ktorým sa menia nariadenia (ES) č. 300/2008, (EÚ) č. 167/2013, (EÚ) č. 168/2013, (EÚ) 2018/858, (EÚ) 2018/1139 a (EÚ) 2019/2144

---

9 Ú. v. EÚ L 172, 26.6.2019, s. 56, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2019/1024/oj.
10 Ú. v. EÚ L 186, 11.7.2019, s. 57, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/1150/oj.
11 Ú. v. EÚ C 404, 6.10.2021, s. 129.
12 Ú. v. EÚ L 152, 3.6.2022, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/868/oj.
13 Ú. v. EÚ C 23, 23.1.2023, s. 1.
14 Ú. v. EÚ L, 2023/2854, 22.12.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2854/oj.

a smernice 2014/90/EÚ, (EÚ) 2016/797 a (EÚ) 2020/1828 (akt o umelej inteligencii)[15],

– so zreteľom na správu Maria Draghiho z 9. septembra 2024 s názvom The future of European competitiveness (Budúcnosť európskej konkurencieschopnosti),

– so zreteľom na oznámenie Komisie z 29. januára 2025 s názvom Kompas konkurencieschopnosti pre EÚ (COM(2025)0030),

– so zreteľom na správu Úradu Európskej únie pre duševné vlastníctvo z 12. mája 2025 s názvom The Development of Generative Artificial Intelligence from a Copyright Perspective (Rozvoj generatívnej umelej inteligencie z hľadiska autorského práva),

– so zreteľom na oznámenie Komisie zo 16. júna 2025 s názvom Stav digitálneho desaťročia 2025: pokračovať v budovaní suverenity a digitálnej budúcnosti EÚ (COM(2025)0290),

– so zreteľom na Kódex postupov pre všeobecnú umelú inteligenciu, najmä na jeho kapitolu o autorskom práve, ktorý Komisia uverejnila 10. júla 2025 a ktorý je účinný od 2. augusta 2025,

– so zreteľom na vysvetlenie a vzor verejného súhrnu trénovacieho obsahu pre všeobecnú umelú inteligenciu, ktoré Komisia uverejnila 24. júla 2025 a ktoré sú účinné od 2. augusta 2025,

– so zreteľom na štúdiu s názvom Generatívna umelá inteligencia a autorské právo – trénovanie, tvorba, regulácia, ktorej vypracovanie zadala tematická sekcia Európskeho parlamentu pre spravodlivosť, občianske slobody a inštitucionálne veci na žiadosť Výboru pre právne veci[16],

– so zreteľom na článok 55 rokovacieho poriadku,

– so zreteľom na správu Výboru pre právne veci (A10-0019/2026),

A. keďže právo vlastniť majetok vrátane duševného vlastníctva je zakotvené ako základné právo v článku 17 charty a jasne vymedzené v judikatúre; keďže dodržiavanie tohto práva musí byť zaručené vo všetkých fázach digitálnej transformácie a rozvoja generatívnej umelej inteligencie (ďalej len „generatívna AI“);

B. keďže EÚ zaostáva za medzinárodným vývojom v oblasti umelej inteligencie (ďalej len „AI“), čo pre ňu predstavuje strategickú výzvu; keďže na akčnom samite o umelej inteligencii vo februári 2025

---

15 Ú. v. EÚ L, 2024/1689, 12.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1689/oj.

16 Lucchi, N. (2025), Generative AI and copyright: Training, Creation, Regulation, ref. PE 774.095, Európsky parlament.

v Paríži Komisia oznámila Akčný plán pre kontinent umelej inteligencie s cieľom dosiahnuť, aby sa Európa stala svetovým lídrom v oblasti AI; keďže je preto nevyhnutné podporovať, a nie brániť pokroku technológií a služieb generatívnej AI vo verejnom záujme v rámci EÚ s cieľom chrániť technologickú suverenitu, konkurencieschopnosť, viacjazyčnú kultúru a inovačnú kapacitu Európy a zároveň dodržiavať jej hodnoty a zabezpečiť, aby technologický rozvoj podporoval udržateľný hospodársky rast, konkurencieschopnosť a inovácie a zároveň uľahčoval široký prístup k technológiám AI v celej EÚ; keďže udržanie konkurencieschopnosti v súťaži o zdokonalenie generatívnej AI si vyžaduje aj prístup ku kvalitnému obsahu, čím sa zdôrazňuje význam spravodlivo odmeňovaného kreatívneho sektora ako zdroja vysokokvalitných trénovacích údajov pre AI;

C. keďže kreatívny a kultúrny sektor zohráva kľúčovú úlohu pri ochrane európskych hodnôt a kultúrnej rozmanitosti, pričom predstavuje približne 4 % pridanej hodnoty EÚ a 6,9 % hrubého domáceho produktu EÚ; keďže toto odvetvie zamestnáva približne 8 miliónov ľudí a podporuje kultúrnu rozmanitosť, sociálnu súdržnosť, hodnoty a demokratický dialóg v Európe;

D. keďže v Európskom vyhlásení o digitálnych právach a zásadách v digitálnom desaťročí sa stanovil cieľ zabezpečiť spravodlivé, bezpečné a chránené digitálne prostredie, v ktorom by každý vrátane malých a stredných podnikov (MSP) mal mať možnosť spravodlivo súťažiť s pomocou vlastných inovácií; keďže to zahŕňa opatrenia na podporu vysledovateľnosti, bezpečnosti a súladu výrobkov a služieb ponúkaných na digitálnom jednotnom trhu; keďže signatári sa zaväzujú podporovať dôveryhodné a etické systémy AI zamerané na človeka, ktoré sa používajú transparentne a v súlade s hodnotami EÚ; keďže vo vyhlásení sa trvá na tom, že digitálna transformácia by mala prispieť k spravodlivej a inkluzívnej spoločnosti a hospodárstvu a k podpore kultúrnej a jazykovej rozmanitosti, ako aj k otvoreným technológiám a normám, vďaka ktorým sa ďalej posilní dôvera v technológie a schopnosť spotrebiteľov prijímať samostatné a informované rozhodnutia;

E. keďže sa zdá, že ciele digitálneho desaťročia EÚ sa nedosiahnu bez transformačnej zmeny jej investičného prostredia;

F. keďže Kompas konkurencieschopnosti pre EÚ má za cieľ podporiť inovácie, najmä vytvorením priaznivého prostredia pre začínajúce a rozširujúce sa mladé spoločnosti v Európe v rámci osobitnej stratégie EÚ pre startupy a scaleupy, ktorá sa začala 28. mája 2025; keďže tento proces by mala sprevádzať Stratégia využívania umelej inteligencie určená pre spoločnosti všetkých veľkostí s cieľom urýchliť integráciu technológií AI do strategických odvetví a posilniť technologickú suverenitu EÚ; keďže kultúrne a kreatívne odvetvia vytvárajú nové a kvalifikované pracovné miesta a prispievajú

k hospodárskemu rastu Európy, diplomatickej sile a vzniku talentov; keďže MSP tvoria prevažnú väčšinu podnikov v kreatívnom odvetví;

G. keďže autorské právo a s ním súvisiace práva nadobúdajú účinnosť automaticky bez požiadaviek na registráciu; keďže týmto sa rôznym držiteľom (autorom, výkonným umelcom, producentom, vydavateľom a vysielateľom) udeľujú rozsiahle výlučné práva vrátane práv na rozmnožovanie diel a iných predmetov ochrany a na ich úpravu, šírenie a verejný prenos;

H. keďže v európskom kultúrnom a kreatívnom priemysle existuje veľká rozmanitosť, pričom zmluvné postupy, hodnotové reťazce a druhy obsahu chránené autorským právom a s ním súvisiacimi právami sa výrazne líšia; keďže v niektorých odvetviach sa držitelia práv kolektívne organizujú na obranu svojich záujmov; keďže diela vytvorené týmto rozmanitým spektrom aktérov sú rovnako rozmanité, a preto môžu mať rôznu hodnotu;

I. keďže autorské právo musí držať krok s vývojom nových technológií, a to z právneho aj technického hľadiska; keďže harmonizácia vnútroštátnych režimov autorského práva by bola v digitálnom svete kľúčová;

J. keďže generatívna AI je typ umelej inteligencie, ktorý na rozdiel od iných systémov AI určených predovšetkým na klasifikáciu alebo predpovedanie vytvára nový obsah, ako je text, obrázky, hudba, videá a kód, a to na základe trénovania s použitím veľmi veľkých súborov údajov, z ktorých sa učí vzorce a štruktúry; keďže výstupy generatívnej AI sa vytvárajú prostredníctvom predpovedí založených na štatistických modeloch, napodobňujú ľudskú tvorivosť a vychádzajú z už existujúceho obsahu, ktorý môže zahŕňať materiály chránené autorským právom; keďže toto digitálne používanie obsahu chráneného autorským právom si vyžaduje, aby sa ochrana obsahu chráneného autorským právom prispôsobila digitálnemu prostrediu;

K. keďže vývoj, nasadzovanie a využívanie AI musia byť plne v súlade so súčasným právnym rámcom; keďže je neprijateľné, aby tento technologický vývoj porušoval aktuálne stanovené práva; keďže súčasné systémy vyhradenia práv (pasívny súhlas) na obsah chránený autorským právom sú často nepraktické, nemusia sa vzťahovať na všetky príslušné úkony vyťažovania textov a dát a chýba im potrebná transparentnosť na účinné vykonávanie a presadzovanie; keďže vývoj nových technológií, ako je AI, a dodržiavanie stanovených práv vrátane tých, ktoré sú zakotvené v právnych predpisoch v oblasti autorského práva, by sa nemali navzájom vylučovať, ale skôr spoločne rozvíjať;

L. keďže existujú dôkazy o tom, že poskytovatelia generatívnej AI vo veľkej miere porušujú pravidlá v oblasti autorského práva, čo okrem iného zahŕňa neoprávnené zbieranie diel z internetu, nedodržiavanie

práv na vyťažovanie textov a dát vyhradených držiteľmi práv, využívanie pirátskych zdrojov na získanie diel a nevyhľadávanie licencií; keďže tento vzorec správania, ktorý predstavuje jasné porušenie základných práv tvorcov a zneužitie hodnoty na úkor kultúrneho a informačného sektora EÚ, poukazuje na potrebu prísnych opatrení, aby sa zabezpečil spravodlivý a etický ekosystém AI v EÚ;

M. keďže kľúčovými právnymi otázkami týkajúcimi sa vzájomného pôsobenia medzi generatívnou AI a autorským právom a s ním súvisiacimi právami sú to, či je používanie diel chránených autorským právom a iných predmetov ochrany v súboroch trénovacích údajov zákonné podľa práva EÚ a vnútroštátneho práva členského štátu, aké by malo byť právne postavenie obsahu vytvoreného AI a ako zabezpečiť transparentnosť, súhlas a spravodlivé odmeňovanie tvorcov a držiteľov práv, ak sa ich chránené diela a iné predmety ochrany používajú pri tvorbe, šírení a distribúcii výstupov AI;

N. keďže generatívna AI masívnym a lacným vytváraním obsahu, ktorý napodobňuje produkty ľudskej tvorivosti, priamo konkuruje práci tvorcov, najmä tvorcov kultúrneho a mediálneho obsahu; keďže táto konkurencia môže viesť k poklesu kvality online obsahu v dôsledku toho, že tvorcovia sa stiahnu, a tým k celkovému poklesu ľudskej kultúrnej a tvorivej produkcie;

O. keďže toto riziko postupného zániku ľudského rozmeru tvorby v prospech obsahu vytvoreného AI predstavuje popri oslabení hospodárskej životaschopnosti kreatívneho sektora aj existenčné riziko pre európsku spoločnosť a demokraciu, pretože stiera hranice medzi pravdou a nepravdou, vnímaním diskurzu a jeho autorov a narúša kognitívne schopnosti a kritické myslenie; keďže akt o umelej inteligencii (ďalej len „akt o AI“) tieto riziká zohľadňuje, ale nemôže byť úplný bez silnej ochrany autorského práva a s ním súvisiacich práv;

P. keďže na zabezpečenie riadneho presadzovania práva a rovnakých podmienok v celej EÚ a medzi všetkými poskytovateľmi AI sa pravidlá EÚ a členských štátov v oblasti autorského práva a s ním súvisiacich práv musia uplatňovať jednotne na všetkých poskytovateľov AI, ktorí zavádzajú produkty alebo ponúkajú služby v rámci EÚ, bez ohľadu na miesto ich usadenia, jurisdikciu, v ktorej sa uskutočňujú úkony týkajúce sa autorského práva, o ktoré sa opiera trénovanie príslušných modelov AI, a na to, kde v EÚ sa výstup vytvorený systémom AI používa; keďže rovnaká požiadavka by sa mala uplatňovať *mutatis mutandis* na akékoľvek následné použitie obsahu na odvodenie, generovanie rozšírené o vyhľadávanie alebo doladenie nielen poskytovateľmi modelov AI, ako sa v súčasnosti stanovuje v článku 53 aktu o AI, ale aj poskytovateľmi systémov AI alebo subjektmi nasadzujúcimi tieto systémy; keďže uzatváranie

nových licenčných zmlúv by sa nemalo nesprávne chápať ako náprava za neoprávnené používanie obsahu chráneného autorským právom v minulosti;

Q. keďže každý poskytovateľ AI, ktorý uvádza model AI na všeobecné účely na trh EÚ, musí byť naďalej zodpovedný za overenie toho, či sú opatrenia zahrnuté v jeho politike v oblasti autorského práva, ako sa uvádza v Kódexe postupov pre všeobecnú AI, v súlade s tým, ako členské štáty vykonávajú právo EÚ v oblasti autorského práva a s ním súvisiacich práv, a to pred uskutočnením akéhokoľvek úkonu súvisiaceho s autorským právom na území príslušného členského štátu, keďže v opačnom prípade môže vzniknúť zodpovednosť podľa práva EÚ v oblasti autorského práva a s ním súvisiacich práv;

R. keďže dodržiavanie kódexu postupov je len dobrovoľné a nie všetci poskytovatelia AI ho podpísali, najmä jeho kapitolu o autorskom práve;

S. keďže celosvetová povaha AI a jej exponenciálna miera trénovania, zavádzania a ponúk na jednej strane a územná pôsobnosť pravidiel týkajúcich sa autorského práva a s ním súvisiacich práv na strane druhej vytvárajú prekážky pri získavaní licencií na príslušné práva a pri zabezpečovaní toho, aby boli produkty a služby AI dostupné na trhu EÚ v súlade s týmito pravidlami a právami, podobne ako to bolo už v digitálnej ére, ktorá nebola spojená s AI, ale ešte v omnoho zvýšenej miere;

T. keďže judikatúra na tému neoprávneného používania obsahu chráneného autorským právom na trénovanie modelov AI stále nie je dostatočná, ale v blízkej budúcnosti sa očakáva niekoľko súdnych rozhodnutí, keďže rôzni držitelia práv v EÚ a iných častiach sveta podali proti určitým poskytovateľom AI žalobu na súd;

U. keďže trénovanie generatívnej AI, ktoré je novou a špecifickou formou použitia, si vyžaduje objasnenie právnych podmienok, za akých sa takéto trénovanie môže vykonávať;

V. keďže na účely výskumu aj na účinný komerčný rozvoj systémov generatívnej AI a na zabezpečenie vysokokvalitných a dôveryhodných výstupov systémov generatívnej AI sú nevyhnutné vysokokvalitné a komplexné súbory trénovacích údajov vyprodukovaných človekom (nesyntetické); keďže umožnenie zákonného vytvárania a používania takýchto súborov údajov v rámci EÚ, pri ktorých sa vylučuje pirátsky alebo nepovolený materiál, ako aj materiál inak porušujúci práva, má preto zásadný význam pre podporu inovácií, zabezpečenie technologickej a kultúrnej suverenity, zachovanie konkurencieschopnosti EÚ v rýchlo sa vyvíjajúcom globálnom prostredí AI a ochranu európskeho kultúrneho a kreatívneho priemyslu;

W. keďže zriadenie vedomostného centra Úradu Európskej únie pre

duševné vlastníctvo (ďalej len „úrad EUIPO“) pre autorské právo by predstavovalo včasnú a chvályhodnú iniciatívu zameranú na poskytovanie užitočných a spoľahlivých informácií o autorskom práve a posilnenie rozhrania medzi vlastníkmi autorského práva a s ním súvisiacich práv a zástupcami a zainteresovanými stranami pôsobiacimi v oblasti vznikajúcich technológií, najmä generatívnej AI;

X. keďže držitelia práv by mali mať možnosť používať nástroje, ktoré im umožnia účinne vylúčiť používanie ich diel pri trénovaní AI v obmedzenom počte štandardizovaných strojovo čitateľných formátov, ktoré by mohol spravovať a uvádzať na zoznam úrad EUIPO, čím sa umožní účinné vylúčenie registrovaných diel z automatizovaného prehľadávania údajov a poskytne sa právna istota držiteľom práv aj poskytovateľom AI;

Y. keďže každý poskytovateľ modelov a systémov generatívnej AI alebo každý nasadzujúci subjekt by mal zabezpečiť transparentnosť, pokiaľ ide o všetok obsah chránený autorským právom používaný na trénovanie týchto modelov a systémov, a to bez ohľadu na jurisdikciu, v ktorej sa uskutočňujú úkony týkajúce sa autorského práva, o ktoré sa opiera trénovanie ich modelov generatívnej AI; keďže táto transparentnosť musí pozostávať z inventárneho zoznamu, v ktorom sa určí každý obsah chránený autorským právom, ktorý sa používa na trénovanie; keďže rovnaká požiadavka by sa mala uplatňovať *mutatis mutandis* na akékoľvek následné použitie tohto obsahu na iné účely vrátane odvodzovania, generovania rozšíreného o vyhľadávanie alebo dolaďovania nielen poskytovateľmi modelov AI, ako sa v súčasnosti stanovuje v článku 53 aktu o AI, ale aj poskytovateľmi systémov AI alebo subjektmi nasadzujúcimi tieto systémy; keďže k použitiam, ako je odvodzovanie a generovanie rozšírené o vyhľadávanie, v podstate dochádza nepretržite a v reálnom čase; keďže v takýchto prípadoch by sa transparentnosť mala uplatňovať aj pri samotnom úkone prehľadávania, pričom na jednej strane sa od vyhľadávacích robotov vyžaduje, aby sa identifikovali voči prevádzkovateľom webových stránok, a na druhej strane sa od poskytovateľov AI alebo nasadzujúcich subjektov vyžaduje, aby viedli podrobné záznamy o svojich činnostiach prehľadávania; keďže v prípadoch, keď dopyty používateľov spracúvajú systémy AI, by sa mala uplatňovať domnienka, že obsah bol prehľadaný, a to aj na účely odvodzovania a generovania rozšíreného o vyhľadávanie; keďže podľa práva EÚ samotná informácia o obsahu tretích strán používanom poskytovateľmi AI a generatívnej AI a nasadzujúcimi subjektmi nepredstavuje obchodné tajomstvo;

Z. keďže takúto transparentnosť by mohol uľahčiť dôveryhodný sprostredkovateľ, ako je úrad EUIPO, ktorý by zodpovedal za informovanie držiteľov práv o používaní ich obsahu, čo by im umožnilo uplatňovať si nároky v súvislosti s jeho používaním na trénovanie; keďže takémuto sprostredkovateľovi by sa mali poskytnúť potrebné právomoci a zdroje na posúdenie toho, či poskytovatelia

a nasadzujúce subjekty v plnej miere dodržiavajú svoje povinnosti v oblasti transparentnosti;

AA. keďže transparentnosť by sa mohla dosiahnuť aj tým, že sa držiteľom práv umožní označiť ich diela a iné predmety ochrany vodoznakom a od poskytovateľov AI sa bude vyžadovať, aby takýto vodoznak udržiavali nezmenený a aby sprístupnili vyhľadávacie nástroje, ktoré umožnia odhaliť takéto vodoznaky v materiáloch používaných na trénovanie AI;

AB. keďže okrem povinnosti transparentnosti, pokiaľ ide o diela chránené autorským právom a iné predmety ochrany, treba vytvoriť mechanizmus, na základe ktorého by nezaistenie úplnej transparentnosti poskytovateľmi AI alebo subjektmi nasadzujúcimi modely a systémy AI malo za určitých podmienok viesť k vyvrátiteľnej domnienke, že na účely trénovania, odvodzovania alebo generovania rozšíreného o vyhľadávanie bolo použité akékoľvek príslušné dielo chránené autorským právom alebo iný predmet ochrany, čo by vyvolalo všetky uplatniteľné právne dôsledky podľa práva EÚ a vnútroštátneho práva za porušenie autorského práva alebo s ním súvisiacich práv; keďže ak súd rozhodne v prospech držiteľa práv alebo organizácií, ktoré ho zastupujú, buď na základe takejto domnienky, alebo na základe predložených dôkazov, všetky zodpovedajúce a primerané trovy konania a iné výdavky by mal znášať poskytovateľ AI;

AC. keďže odvetvie tlače zohráva kľúčovú úlohu pri ochrane demokracie a demokratických štruktúr v EÚ; keďže je nevyhnutné zabezpečiť, aby sa modely a systémy generatívnej AI nezapájali do selektívneho spracovania, ktoré zvýhodňuje určité publikácie pred inými, a tým zachovať pluralitu a nestrannosť informácií; keďže modely a systémy generatívnej AI musia byť navrhnuté tak, aby zahŕňali a zohľadňovali celé spektrum tlačových publikácií s cieľom presadzovať základné demokratické hodnoty rozmanitosti a spravodlivosti vo verejnej diskusii; keďže je potrebné stanoviť jasné normy kvality modelov a systémov generatívnej AI;

AD. keďže transparentnosť, pokiaľ ide o výstupy generované systémami AI, je nevyhnutná na riadnu klasifikáciu obsahu ako „vygenerovaného AI“ alebo „vytvoreného človekom“ v závislosti od toho, či výstup spĺňa stanovené kritériá autorskoprávnej ochrany; keďže takáto klasifikácia má významné právne dôsledky, a to aj čo sa týka uplatniteľnosti autorskoprávnej ochrany a určenia práv a záväzkov; keďže dôveru občanov v AI možno budovať len na regulačnom rámci, ktorý zabezpečí, aby každý systém AI uvedený do prevádzky plne rešpektoval zmluvy, chartu a sekundárne právo EÚ a bol s nimi v súlade;

AE. keďže pokiaľ ide o právne zaobchádzanie s výstupmi generatívnej AI, autorské právo EÚ je naďalej založené na zásadách ľudského

autorstva; keďže podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora Európskej únie pojem „dielo“ zahŕňa dve kumulatívne podmienky: po prvé musí ísť o pôvodný predmet, ktorý odráža vlastný duševný výtvor autora, a po druhé tento výtvor musí byť vyjadrený tak, aby bol identifikovateľný s dostatočnou presnosťou a objektívnosťou;

AF. keďže generatívna AI sa čoraz viac využíva ako nástroj na pomoc pri vymáhaní autorského práva a s ním súvisiacich práv; keďže Komisia by mala zabezpečiť, aby používanie generatívnej AI na vymáhanie autorského práva podliehalo účinným zárukám vrátane záruk proti zneužitiu, čím sa zabezpečí úplné dodržiavanie základných práv, najmä slobody prejavu a slobody tlače;

AG. keďže nejednotné medzinárodné pravidlá týkajúce sa oprávnenosti obsahu vytvoreného AI na autorskoprávnu ochranu predstavujú riziko pre globálnu súdržnosť práva duševného vlastníctva a môžu viesť k regulačnej arbitráži alebo oslabiť konkurencieschopnosť kreatívnych odvetví a odvetví AI v EÚ; keďže medzinárodná konvergencia a vytvorenie globálneho regulačného rámca by poskytli účinnejšiu a súdržnejšiu alternatívu k súčasnej fragmentácii právnych prístupov; keďže regulácia EÚ v oblasti AI a autorského práva by nemala byť ovplyvnená vonkajším politickým tlakom; keďže v tejto súvislosti musí EÚ ponúknuť silnú a jednotnú reakciu s cieľom zabezpečiť fungovanie svojho vnútorného trhu, chrániť svoju pracovnú silu a konkurencieschopnosť, posilniť svoju technologickú autonómiu a stanoviť celosvetové normy v oblasti duševného vlastníctva;

AH. keďže s cieľom zabezpečiť riadne vykonávanie práva EÚ v súvislosti so všetkými službami generatívnej AI a zabrániť poskytovateľom so sídlom mimo EÚ získať nespravodlivú konkurenčnú výhodu tým, že nebudú dodržiavať predpisy, je nevyhnutné, aby sa pravidlá na ochranu a vymáhanie autorského práva na úrovni EÚ a vnútroštátnej úrovni účinne uplatňovali na všetky služby prevádzkované na trhu EÚ; keďže rastúca koncentrácia moci v rukách niekoľkých veľkých mimoeurópskych spoločností zvyšuje strategickú závislosť EÚ a oslabuje schopnosť európskych tvorcov a európskej tlače uplatňovať a vymáhať svoje práva; keďže v rozsahu povolenom právom EÚ a medzinárodným právom sa zásada teritoriality vzťahujúca sa na autorskoprávnu ochranu musí prispôsobiť trénovaniu systémov generatívnej AI, aby sa zabezpečilo, že na používanie európskeho obsahu sa uplatňuje právo EÚ, aj keď sa takéto trénovanie uskutočňuje mimo EÚ, čo je nevyhnutné na zaručenie spravodlivého odmeňovania európskych tvorcov a držiteľov práv a na ochranu kultúrnej a tvorivej životaschopnosti EÚ, ako aj na zabezpečenie spravodlivej hospodárskej súťaže medzi európskymi a mimoeurópskymi poskytovateľmi systémov generatívnej AI; keďže systémy generatívnej AI, ktoré nespĺňajú tieto požiadavky, by mali byť vylúčené z prevádzky v rámci EÚ a tieto zásady by sa mali dôrazne presadzovať;

AI. keďže rýchly pokrok v oblasti generatívnej AI výrazne zvýšil možnosti vytvárať a šíriť realistické zmanipulované digitálne obrázky, zvukový obsah alebo videoobsah vrátane umeleckých diel a predstavení, ktoré sa podobajú skutočným ľuďom alebo ich napodobňujú, známe ako „deepfake“, a ktoré sa klamlivo javia ako autentické alebo pravdivé; keďže zneužívanie takéhoto obsahu predstavuje riziko pre identitu a osobnosť týchto ľudí vrátane ich tela, čŕt tváre a hlasu;

1. berie na vedomie doterajšie nejasnosti pri uplatňovaní smernice o CDSM v súvislosti s trénovaním generatívnej AI a odporúča rýchle objasnenie jej uplatňovania a vykonávania;

2. domnieva sa, že súčasné právne predpisy v oblasti autorského práva nepostačujú na riešenie problému udeľovania licencií na materiál chránený autorským právom generatívnej AI; požaduje dodatočný právny rámec na objasnenie pravidiel udeľovania licencií v súvislosti s generatívnou AI a na riešenie možných porušení súčasných právnych predpisov v oblasti autorského práva; trvá na tom, že takýto rámec by mal zahŕňať ustanovenia zabezpečujúce účinnú spoluprácu poskytovateľov generatívnej AI s tvorcami a inými držiteľmi práv vrátane fungujúceho trhu s licenciami, ktorý obnoví vyjednávaciu silu držiteľov práv a uskutočniteľné riešenia v oblasti ochrany;

3. pripomína, že akékoľvek výnimky zo súčasných práv podľa *acquis* v oblasti autorského práva vrátane AI musia byť v súlade s trojkrokovým testom podľa článku 5 ods. 5 smernice o informačnej spoločnosti a podľa Bernského dohovoru; konštatuje, že pojem „zákonný prístup“ vylučuje pirátske rozmnožovanie diel a rozmnožovanie diel porušujúce autorské právo;

4. vyzýva Komisiu, aby v súlade so zásadou uvedenou v článku 13 charty zabezpečila, že činnosti vykonávané na účely vedeckého výskumu alebo vzdelávania, najmä výskumnými organizáciami a inštitúciami správy kultúrneho dedičstva, alebo v rámci nekomerčných inovácií nebudú obmedzené; naliehavo vyzýva Komisiu, aby zabezpečila, že komerčné využívanie výsledkov výskumu vyplývajúcich z týchto činností nebude obmedzené za predpokladu, že boli získané primerané povolenia od držiteľov práv;

5. opakuje, že držitelia práv, najmä z odvetvia tlače a spravodajských médií, a najmä vydavatelia tlače, novinári a redaktori spravodajstva, musia mať plnú kontrolu nad digitálnym používaním svojho obsahu systémami a modelmi AI na účely trénovania; zdôrazňuje, že táto kontrola by sa mala zakladať na spoľahlivej a funkčnej možnosti vylúčiť takéto používanie systémami a modelmi AI, ktorá by sa opierala o úplnú transparentnosť a zdrojovú dokumentáciu týkajúcu sa používania obsahu tretích strán;

6. okrem toho sa domnieva, že uvedení držitelia práv musia mať plnú

kontrolu nad používaním svojho obsahu na účely nad rámec trénovania AI, ako je odvodzovanie a generovanie rozšírené o vyhľadávanie prostredníctvom systémov, ako sú aplikácie, alebo používanie na účely vedúce k vytváraniu konkurenčných ponúk generovaných AI na primárnych trhoch držiteľov práv; domnieva sa, že používanie chráneného obsahu na takéto účely nad rámec trénovania sa môže uskutočniť len s výslovným súhlasom držiteľov práv; navrhuje, aby Komisia preskúmala, ako by sa doplnkové práva vydavateľov tlače, novinárov a redaktorov spravodajstva a iné súvisiace práva vrátane práv producentov spravodajských médií a vysielateľov spravodajských programov mohli rozšíriť na tieto účely; domnieva sa, že takéto práva na odmenu možno spravovať aj v rámci dobrovoľného systému kolektívneho udeľovania licencií, pričom by sa mohla predpokladať kolektívna správa práv v mene držiteľov práv, pokiaľ ide o používanie ich obsahu v súvislosti s Al, bez toho, aby bolo dotknuté právo držiteľov práv rozhodnúť sa pre individuálne udeľovanie licencií;

7. naliehavo vyzýva Komisiu, aby preskúmala možnosť chrániť sektor tlače a spravodajských médií, ktorého služby systémy AI opakovane a v plnej miere využívajú, a aby posúdila a vo vhodných prípadoch navrhla mechanizmy, ktorými sa zabezpečí, aby poskytovatelia modelov alebo systémov generatívnej AI, ktoré preukázateľne odkláňajú online návštevnosť a znižujú príjmy tlače a spravodajských médií, takéto médiá spravodlivo, primerane a nediskriminačne kompenzovali, pričom osobitná pozornosť by sa mala venovať miestnym a regionálnym médiám, s cieľom chrániť pluralitu, rozmanitosť a demokratickú diskusiu v EÚ a jej členských štátoch;

8. berie na vedomie rastúce využívanie generatívnej AI na agregáciu alebo prezentáciu spravodajského obsahu a jej ďalekosiahle účinky na prístup k informáciám a ich rozmanitosť; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zabezpečili úplné presadzovanie práva EÚ s cieľom riešiť tento jav; zdôrazňuje, že takéto systémy by mali dodržiavať zásady, na ktorých je založený európsky akt o slobode médií[17], najmä zásady plurality médií a rozmanitosti informácií, a prispievať k nim; zdôrazňuje potrebu riadneho presadzovania článku 34 aktu o digitálnych službách, ak sú takíto poskytovatelia označení za veľmi veľké online platformy alebo veľmi veľké vyhľadávače, čím sa zabezpečí riadne riešenie systémových rizík pre slobodu a pluralitu médií; ďalej vyzýva Komisiu, aby urýchlene riešila akékoľvek porušenia aktu o digitálnych trhoch, pokiaľ ide o potenciálne praktiky sebauprednostňovania zo strany strážcov prístupu, ktoré prinášajú výhody ich službám AI a poškodzujú

---

17 Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1083 z 11. apríla 2024, ktorým sa stanovuje spoločný rámec pre mediálne služby na vnútornom trhu a mení smernica 2010/13/EÚ (Európsky akt o slobode médií) (Ú. v. EÚ L, 2024/1083, 17.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1083/oj).

spravodlivú hospodársku súťaž s komerčnými používateľmi;

9. vyzýva Komisiu, aby na základe konzultácií s organizáciami kolektívnej správy vo vhodných prípadoch podporila vytvorenie dobrovoľných kolektívnych licenčných zmlúv pre jednotlivé odvetvia ako prostriedku na rýchle vytvorenie fungujúceho trhu s licenciami, ktorý poskytne vyvážený a účinný rámec zabezpečujúci spravodlivé odmeňovanie držiteľov práv a zároveň umožní poskytovateľom AI prístup ku kvalitným trénovacím údajom; naliehavo vyzýva Komisiu, aby zabezpečila, že takéto kolektívne licenčné zmluvy budú prístupné všetkým zainteresovaným stranám vrátane jednotlivých tvorcov a MSP, čím sa podporia rokovania v dobrej viere a transparentnosť; pripomína, že sa musí rešpektovať nesúhlas držiteľov práv s s s s použitím ich obsahu na účely trénovania;

10. vyzýva Komisiu, aby poskytla právnu istotu držiteľom práv aj poskytovateľom AI a posúdila potrebu a možnosť zavedenia nástrojov, ktoré držiteľom práv umožnia účinne vylúčiť používanie ich diel z trénovania AI v obmedzenom počte strojovo čitateľných štandardizovaných formátov spravovaných dôveryhodným sprostredkovateľom; navrhuje, aby dôveryhodným sprostredkovateľom bol úrad EUIPO, ktorý uvedené vylúčenia spravuje a uvádza na zoznam, pričom môže odkazovať na iné už existujúce katalógy vylúčení; zdôrazňuje, že účasť na akomkoľvek novom mechanizme by mala byť jednoduchá a nákladovo efektívna a nemala by zneplatňovať ani nahrádzať predchádzajúce vyjadrenia nesúhlasu s s s s použitím obsahu a zároveň by mala ponúkať poskytovateľom AI komplexný nástroj na zabezpečenie dodržiavania autorského práva; domnieva sa, že vytvorenie takýchto mechanizmov by sa malo navrhnúť a posúdiť v spolupráci s dotknutými zainteresovanými stranami, najmä s držiteľmi práv, poskytovateľmi AI a ich príslušnými zastupujúcimi organizáciami;

11. odporúča, aby Komisia poverila úrad EUIPO aj zodpovednosťou za podporu dobrovoľného postupu udeľovania licencií v jednotlivých odvetviach s cieľom zefektívniť vzťahy medzi poskytovateľmi generatívnej AI a držiteľmi práv a vytvoriť funkčný rámec priaznivý pre inovácie, ktorý podporuje konkurencieschopnosť EÚ a príliš nebráni rozvoju technológií AI, bez toho, aby to predstavovalo neprimeranú administratívnu záťaž alebo riziko pre vymožiteľnosť výlučných práv;

12. vyzýva Komisiu, aby poskytovateľom modelov a systémov AI na všeobecné účely a subjektom nasadzujúcim takéto modely a systémy, ktoré sa uvádzajú na trh v EÚ, poskytla návrhy týkajúce sa transparentnosti a zdrojovú dokumentáciu o používaní diel chránených autorským právom alebo iných predmetov ochrany, a to aj pokiaľ ide o dodržiavanie pravidiel dôveryhodného sprostredkovateľa, ako je úrad EUIPO, s možnosťou uplatnenia výnimky; odporúča, aby Komisia pokračovala v spolupráci

s poskytovateľmi AI a príslušnými zainteresovanými stranami s cieľom zlepšiť vzor trénovacích údajov; domnieva sa, že na účely, ako je odvodzovanie a generovanie rozšírené o vyhľadávanie, ktoré si vyžadujú nepretržité indexové prehľadávanie v reálnom čase, by sa transparentnosť mala doplniť o povinnosť, aby prevádzkovateľ webových stránok bol schopný identifikovať vyhľadávacie roboty a aby spoločnosti v odvetví AI viedli podrobné záznamy o všetkých vykonaných činnostiach prehľadávania, pričom by sa mala náležite zohľadniť potreba chrániť obchodné tajomstvo a dôverné obchodné informácie a zabezpečiť primeraná rovnováha medzi takouto ochranou a účinným vykonávaním povinností týkajúcich sa transparentnosti; zdôrazňuje, že používanie digitálneho vodoznaku, ktoré pozostáva z diskrétneho vloženia podpisu, kódu alebo konkrétnych informácií priamo do chráneného obsahu – textu, obrázku, videa alebo zvukového záznamu –, je inovačným a spoľahlivým nástrojom na ochranu autorského práva a s ním súvisiacich práv; zdôrazňuje, že Komisia musí podporovať aj výskum a vývoj noriem pre inovačné technologické riešenia, ktoré zvyšujú schopnosť overovať informácie v súbore údajov vrátane kryptografických vodoznakov; domnieva sa, že žiadny nový mechanizmus na vyjadrenie nesúhlasu by nemal zneplatniť žiadne predchádzajúce vyjadrenia nesúhlasu;

13. domnieva sa, že žiadny právny rámec upravujúci trénovanie generatívnej AI na dielach a iných predmetoch chránených autorským právom a s ním súvisiacimi právami by sa nemal zaviesť bez toho, aby sa stanovila úplná transparentnosť, pokiaľ ide o používanie takýchto údajov a účinnú ochranu a vymáhanie práv tvorcov, čím by sa obnovilo absolútne právo tvorcov na zabezpečenie ich plnej vyjednávacej sily s cieľom získať vhodnú a primeranú odmenu;

14. zdôrazňuje, že Kódex postupov pre všeobecnú AI, usmernenia a vzory by sa mali revidovať a malo by sa s nimi zaobchádzať ako so živými dokumentmi, ktoré si vyžadujú pravidelné aktualizácie s cieľom riešiť vznikajúce výzvy v oblasti autorskoprávnej ochrany a rozvoja AI; konštatuje, že tento kódex postupov je dočasným nástrojom na preukázanie súladu s aktom o AI, kým sa nevypracujú harmonizované normy, ako sa zdôrazňuje v usmerneniach, ktoré 18. júla 2025 uverejnil Európsky úrad pre umelú inteligenciu; víta smerovanie kapitoly o autorskom práve v kódexe postupov vrátane záväzkov týkajúcich sa dokumentovania súborov údajov, vyjadrenia nesúhlasu a vybavovania sťažností, pričom berie na vedomie pretrvávajúce nedostatky; vyzýva Európsky úrad pre umelú inteligenciu, aby dôsledne presadzoval tieto ustanovenia a podporil prácu na dosiahnutí najvyšších noriem EÚ pre účinné dodržiavanie príslušných požiadaviek, a naliehavo vyzýva signatárov, aby prijali verejnú politiku v oblasti autorského práva a prevádzkovali prístupný, časovo ohraničený mechanizmus podávania sťažností, ktorý držiteľom práv poskytne účinnú nápravu;

15. odporúča Komisii, aby pred vykonaním svojho plánovaného preskúmania rámca autorského práva a smernice o CDSM, nezávisle od neho a bez toho, aby predpokladala potrebu legislatívnej revízie, urýchlene vykonala dôkladné posúdenie s cieľom nájsť rýchlu odpoveď na otázku, či vykonávanie existujúceho *acquis* EÚ v oblasti autorského práva primerane rieši právnu neistotu a účinky na hospodársku súťaž spojené s používaním chránených diel a iných predmetov ochrany pri trénovaní systémov generatívnej AI, či primerane rieši dôsledky pre teritorialitu, udržateľnosť ďalších verejne dostupných zdrojov, ako sú online encyklopédie, knižnice a archívy, a či primerane rieši šírenie obsahu vytvoreného AI, ktorý môže nahradiť ľudský prejav; zdôrazňuje, že toto posúdenie by sa malo vykonať na základe holistického prístupu, pričom by sa mali zohľadniť potreby všetkých zainteresovaných strán vrátane výskumných pracovníkov, univerzít, knižníc, kultúrnych organizácií, európskych vývojárov AI vrátane startupov, spravodajských médií a kreatívneho sektora, pokiaľ ide o využívanie a rozvoj AI;

16. potvrdzuje, že v súlade s právom EÚ a medzinárodným právom a s cieľom zabezpečiť rovnaké podmienky pre služby generatívnej AI so sídlom v EÚ a mimo EÚ, zaručiť primeranú ochranu a spravodlivé odmeňovanie tvorcov za používanie ich diel, zlepšiť udeľovanie licencií na takéto diela a v konečnom dôsledku podporiť kultúrnu životaschopnosť EÚ by sa zásada teritoriality mala vykladať tak, že pri uvádzaní modelov a systémov generatívnej AI na trh EÚ alebo ich sprístupňovaní na ňom sa právne predpisy EÚ v oblasti autorského práva, ako sa pripomína v odôvodnení 106 aktu o AI, uplatňujú bez ohľadu na jurisdikciu, v ktorej sa uskutočňujú úkony týkajúce sa autorského práva, o ktoré sa opiera trénovanie týchto modelov a systémov generatívnej AI, s tým dôsledkom, že ak sa autorské právo nedodržiava, tieto modely a systémy sa nesmú uvádzať na trh EÚ ani sa na ňom sprístupňovať;

17. okrem toho odporúča, aby sa takéto posúdenie zameralo na presadzovanie rámca, v ktorom je zabezpečená transparentnosť, pokiaľ ide o používanie diel chránených autorským právom alebo iných predmetov ochrany, a v ktorom spravodlivé a primerané mechanizmy odmeňovania za takéto používanie umožňujú vytváranie zdrojov potrebných na to, aby európska umelecká a tvorivá produkcia prosperovala v kontexte globálnej transformácie, ktorej hnacou silou je AI, a aby sa podporila udržateľnosť verejného informačného ekosystému; zdôrazňuje, že zaistenie týchto podmienok je naliehavé, aby sa zabránilo rastúcemu riziku, že ľudská tvorivosť pod tlakom obsahu vytváraného systémami AI postupne zanikne;

18. berie na vedomie používanie systémov generatívnej AI, ktoré sa vo veľkej miere opierajú o chránený obsah a rozmnožujú ho bez povolenia od držiteľov práv, ktorých sa takéto používanie týka, alebo kompenzácie pre nich, najmä ak sú takéto systémy integrované do

vyhľadávačov alebo iných digitálnych služieb umožňujúcich vytváranie, nezriedka aj v reálnom čase a za nepatrné náklady, obsahu, ktorý porušuje autorské práva pôvodných diel a iných predmetov ochrany, ktoré sa použili pri trénovaní modelov, alebo obsahu, ktorý bol takýmito modelmi extrahovaný, a to aj v reálnom čase; je znepokojený tým, že tieto praktiky môžu viesť k poskytovaniu výrobkov a služieb, ktoré priamo a nespravodlivo konkurujú výrobkom a službám držiteľov práv, a to aj pomocou nezákonného sebauprednostňovania zo strany strážcov prístupu;

19. pripomína, že dobrovoľné udeľovanie licencií, či už individuálne, alebo kolektívne, prispieva k úspechu kreatívnych odvetví tým, že zabezpečuje flexibilitu pri výbere najvhodnejšieho modelu na každé použitie, pričom zdôrazňuje, že držitelia práv musia mať naďalej možnosť slobodne rozhodovať o udelení licencie na svoje diela systémom generatívnej AI a stanoviť zodpovedajúcu odmenu, aby sa zachovala odvetvová rozmanitosť a zabránilo sa narušeniam trhu, ktoré by mohli ohroziť životaschopnosť kreatívnych odvetví a európskej tlače;

20. vyzýva na vytvorenie súdržného a funkčného rámca na udeľovanie licencií, pokiaľ ide o používanie obsahu chráneného autorským právom alebo s ním súvisiacimi právami, aby sa tvorcom umožnilo spravodlivé odmeňovanie za využívanie ich obsahu chráneného autorským právom modelmi generatívnej AI; nabáda poskytovateľov modelov AI, aby držiteľov práv žiadali o udelenie licencie, a zdôrazňuje, že účinná a komplexná transparentnosť, pokiaľ ide o diela chránené autorským právom a obsah používaný na trénovanie modelov AI, je základným predpokladom rozvoja takéhoto trhu; v tejto súvislosti odporúča posilniť povinnosti v oblasti presadzovania a transparentnosti pre vývojárov AI, ktorí takýto obsah používajú;

21. vyzýva Komisiu, aby preskúmala, či existuje možné riešenie na poskytnutie okamžitej, spravodlivej a primeranej odmeny za používanie diel chránených autorským právom poskytovateľmi modelov a systémov AI na všeobecné účely v minulosti, pokiaľ ide o používanie obsahu chráneného autorským právom alebo s ním súvisiacimi právami, ak ešte nebolo možné vytvoriť trh s licenciami, pričom takáto povinnosť by sa uplatňovala dovtedy, kým sa neposilnia reformy plánované v tejto správe; v tejto súvislosti nesúhlasí s akýmkoľvek návrhom rámca založeného na tom, že poskytovatelia AI získajú globálnu licenciu na trénovanie svojich modelov generatívnej AI výmenou za paušálnu platbu; domnieva sa, že hodnota obsahu chráneného autorským právom alebo s ním súvisiacimi právami musí byť primeraná a určená na základe relevantných faktorov prostredníctvom rokovaní v dobrej viere medzi držiteľmi práv alebo ich zástupcami a poskytovateľmi AI;

22. nabáda Komisiu a úrad EUIPO, aby koordinovali úsilie o zvyšovanie informovanosti o autorskom práve medzi vývojármi a poskytovateľmi

AI, čo môže zahŕňať kontrolné zoznamy na zaistenie súladu, súbory právnych a technologických nástrojov a technické príručky, a aby zvyšovali informovanosť držiteľov autorských práv poskytovaním užitočných a spoľahlivých informácií o autorskom práve;

23. víta zriadenie vedomostného centra úradu EUIPO pre autorské právo, ktoré bude zohrávať kľúčovú úlohu pri usmerňovaní využívania autorského práva v ére generatívnej AI, a to zvyšovaním informovanosti, presadzovaním právnej zrozumiteľnosti a posilňovaním vyváženého rámca, ktorý podporuje tvorivosť, inovácie, zachovanie kultúry a európsku konkurencieschopnosť;

24. vyzýva Komisiu, aby navrhla stanovenie vyvrátiteľnej domnienky, že v prípade akéhokoľvek modelu alebo systému generatívnej AI uvedeného na trh EÚ sa na účely trénovania, odvodzovania alebo generovania rozšíreného o vyhľadávanie použili diela a iné predmety ochrany chránené autorským právom alebo s ním súvisiacimi právami, pričom neboli v plnej miere splnené povinnosti v oblasti transparentnosti stanovené v tomto uznesení; ďalej odporúča, aby v prípade, že držiteľ práv alebo organizácia, ktorá ho zastupuje, uspeje v súdnom konaní buď na základe tejto domnienky, alebo prostredníctvom predložených dôkazov, všetky zodpovedajúce a primerané trovy konania a iné výdavky, ktoré vznikli pri vymáhaní takýchto práv, znášal v závislosti od konkrétneho prípadu poskytovateľ modelu alebo systému AI;

25. trvá na tom, že obsah plne generovaný AI, ktorý nespĺňa stanovené kritériá autorskoprávnej ochrany, by nemal mať oprávnenie na autorskoprávnu ochranu a že by sa mal jasne určiť status takýchto diel ako verejne dostupné;

26. naliehavo vyzýva Komisiu, aby preskúmala opatrenia na boj proti porušovaniu práv na rozmnožovanie, sprístupňovanie verejnosti a verejný prenos vytváraním výstupov generatívnej AI za predpokladu, že takéto opatrenia nezabraňujú vytváraniu výstupov generatívnej AI, ktoré zahŕňajú diela alebo iné predmety ochrany bez toho, aby porušovali autorské právo a s ním súvisiace práva, pričom ide okrem iného o výstupy na súkromné použitie, citovanie, kritiku, recenzie, karikatúru, paródiu a pastiš a o náhodné začlenenie;

27. vyzýva Komisiu, aby preskúmala opatrenia na ochranu jednotlivcov pred šírením zmanipulovaných digitálnych obrázkov, zvukových záznamov alebo videoobsahu, ktoré vytvorila AI, vrátane diel a predstavení umelcov, ktoré bez súhlasu imitujú ich osobné charakteristiky (deepfake); zdôrazňuje, že poskytovatelia digitálnych služieb musia mať jasnú povinnosť konať proti tomuto nezákonnému využívaniu práva jednotlivca na vlastné telo, črty tváre a hlas a práv duševného vlastníctva;

28. zdôrazňuje, že je potrebné jasne označovať obsah vytvorený výlučne

AI s cieľom monitorovať vykonávanie povinností v oblasti transparentnosti platformami ponúkajúcimi kreatívny obsah s cieľom odhaliť a signalizovať existenciu obsahu vytvoreného AI ich používateľom; vyzýva Komisiu, aby bezodkladne vydala kódex postupov EÚ pre označovanie obsahu;

29. poveruje svoju predsedníčku, aby postúpila toto uznesenie Rade, Komisii a vládam a parlamentom členských štátov.